

REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO - GORANSKA ŽUPANIJA
GRAD BAKAR
GRADONAČELNIK

KLASA: 943-01/13-01/3
URBROJ: 2170-02-04/2-15-
Bakar, 16. ožujka 2015.

GRADSKO VIJEĆE
Putem predsjednika
g. Milana Rončevića

PREDMET: Prijedlog Odluke o davanju prethodne suglasnosti Grada Bakra za ulazak u sastav urbane aglomeracije Rijeka
- *na raspravu i donošenje, dostavlja se*

Uvod

Europska unija mora povećati konkurentnost na globalnom tržištu kako je navedeno i u strateškom dokumentu Europa 2020. Za Republiku Hrvatsku, kao novu članicu Europske unije to znači nužnost dodatnih prilagodbi kako bi bila u skladu sa strateškim ciljevima Europske unije.

Regionalni razvoj može značajno pridonijeti konkurentnosti, a što dokazuju brojne europske regije. Bit suvremenog regionalnog razvoja je integrirano teritorijalno planiranje koje predstavlja osnovu za realizaciju sredstava iz fondova Europske unije.

U nastavku ovog materijala obrađuje se novi zakonski okvir, postignuti stupanj suradnje na riječkom području i mogućnost financiranja projekata koji doprinose regionalnom razvoju.

Zakonski okvir za integrirani teritorijalni razvoj

U svrhu prilagodbe ciljevima i kriterijima Europske unije po pitanju regionalnog razvoja, u prosincu 2014. godine Hrvatski Sabor je usvojio Zakon o regionalnom razvoju. Tijekom javne rasprave o navedenom Zakonu moglo se uočiti da se u Hrvatskoj miješaju pojmovi teritorijalnog ustroja lokalne i područne (regionalne) samouprave i integriranog teritorijalnog planiranja. Stoga odmah na početku treba istaknuti da nova zakonska rješenja koja se iznose u nastavku ovog materijala nipošto ne utječu na reformu lokalne i regionalne (područne) samouprave, odnosno ne utječu na teritorijalni ustroj Republike Hrvatske.

Zakon o regionalnom razvoju (»Narodne novine«, br. 174/14.) koji je stupio na snagu 1. siječnja 2015. godine, donosi mnoge novosti sa stanovišta planiranja na lokalnoj i regionalnoj razini.

Uz obvezno strateško planiranje na razini velikih gradova, najveća novost je formiranje četiri urbane aglomeracije (zagrebačke, riječke, splitske i osječke).

Urbana aglomeracija Rijeka, kako je definira Zakon, imat će sjedište u Rijeci. Grad Rijeka je odgovoran za iniciranje poziva jedinicama lokalne samouprave za uključivanje u područje urbane aglomeracije Rijeka, a nakon njegova ustrojavanja, za strateško planiranje i rad Partnerskog vijeća.

Sukladno odredbama Zakona, a u cilju ustrojavanja urbane aglomeracije Rijeka, potrebno je da sve jedinice lokalne samouprave koje imaju interesa za ulazak u sastav urbane aglomeracije Rijeka pribave prethodna mišljenja svojih predstavničkih tijela. Grad Rijeka, kao zakonski nositelj cijelog procesa, nakon pribavljanja prethodnih mišljenja predstavničkih tijela jedinica lokalne samouprave zainteresiranih za ulazak u aglomeraciju, obavezan je od strane svog predstavničkog tijela utvrditi prijedlog odluke o ustrojavanju urbane

aglomeracije Rijeka. Konačno, Prijedlog odluke o ustrojavanju urbane aglomeracije Rijeka dostavlja se ministru regionalnog razvoja i fondova Europske unije radi donošenja odluke o ustrojavanju urbane aglomeracije Rijeka.

Dakle, gradove i općine koji ulaze u sastav urbane aglomeracije Rijeka utvrditi će, sukladno Zakonu, ministar nadležan za regionalni razvoj i fondove Europske unije svojom odlukom. Odluka bi sukladno Zakonu trebala biti donesena u roku od 90 dana od dana njegova stupanja na snagu, odnosno do kraja ožujka 2015. godine.

Ministarstvo će izraditi smjernice za izradu, praćenje, provedbu i vrednovanje strateškog materijala. U proces izrade Strategije mora biti uključeno i Partnersko vijeće urbane aglomeracije. Naime, Zakon predviđa osnivanje Partnerskog vijeća za urbano područje. Grad Rijeka je, sukladno Zakonu, definiran kao inicijator ustrojavanja Partnerskog vijeća, u kojem sve jedinice lokalne samouprave imaju svoje predstavnike. Također, administrativne i stručne poslove za rad Partnerskog vijeća obavljat će Grad Rijeka. Članove Partnerskog vijeća imenuju jedinice lokalne samouprave koje su prethodno postale sastavni dio urbane aglomeracije Rijeka. Kako je partnerstvo jedno od bitnih načela ovog modela, bitno je da lokalne jedinice u sastav Partnerskog vijeća imenuju predstavnike javnog, poslovnog, obrazovnog i civilnog sektora, a čime se moraju istaknuti specifičnosti bitne za razvoj svake lokalne jedinice. Pritom će svakako biti značajno uključiti predstavnike svih sektora relevantnih za razvoj urbane aglomeracije, ali i svake od lokalnih jedinica. Djelovanje Partnerskog vijeća je ključno za proces izrade strategije, određivanje kriterija po kojem će se vrednovati zajednički projekti i prijavljivati za raspoloživa sredstva fondova Europske unije. Uredbom Vlade Republike Hrvatske definirati će se sva pitanja vezana uz osnivanje, sastav, djelokrug i način rada Partnerskog vijeća urbane aglomeracije.

Iako postoji niz otvorenih pitanja oko provedbe navedenog Zakona, a koji će se naknadno regulirati podzakonskim aktima, jasno je da Europska unija inzistira na jačoj suradnji jedinica lokalne samouprave.

Prijedlog teritorijalnog obuhvata urbane aglomeracije Rijeka

Grad Rijeka je sa susjednim jedinicama lokalne samouprave stvorio partnerstva putem komunalnih društava i zajedničkih projekata.

U tablicama 1-3 prikazani su vlasnički udjeli jedinica lokalne samouprave u komunalnim društvima.

Tablica 1. Vlasnička struktura komunalnog društva Vodovod i kanalizacija d.o.o. Rijeka

Komunalno društvo Vodovod i kanalizacija d.o.o.	
Grad Rijeka	82,60%
Grad Bakar	4,50%
Općina Kostrena	4,01%
Grad Kastav	2,10%
Općina Viškovo	1,87%
Općina Čavle	1,73%
Grad Kraljevica	1,55%
Općina Jelenje	0,97%
Općina Klana	0,67%

Izvor: www.kdvvik-rijeka.hr

Tablica 2. Vlasnička struktura komunalnog društva Autotrolej d.o.o. Rijeka

Komunalno društvo Autotrolej d.o.o.	
Grad Rijeka	83,44%
Općina Čavle	3,27%
Grad Bakar	2,75%
Općina Kostrena	2,67%
Općina Viškovo	2,27%
Općina Jelenje	1,80%
Grad Kastav	1,68%
Općina Klana	1,28%
Grad Kraljevica	0,84%

Izvor: www.autotrolej.hr

Tablica 3. Vlasnička struktura komunalnog društva Čistoća d.o.o. Rijeka

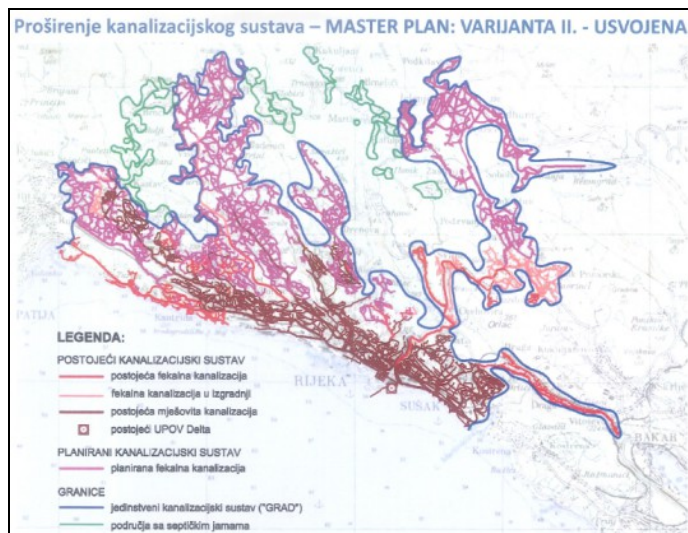
Komunalno društvo Čistoća d.o.o.	
Grad Rijeka	81,23%
Grad Bakar	4,08%
Grad Kastav	2,74%
Grad Kraljevica	2,50%
Općina Viškovo	2,49%
Općina Čavle	2,30%
Općina Kostrena	2,20%
Općina Jelenje	1,93%
Općina Klana	0,53%

Izvor: www.cistoca-ri.hr

U vlasničkoj strukturi navedenih komunalnih društava zastupljeni su gradovi i općine bivšeg riječkog urbanog područja.

Glavnim planom proširenja kanalizacijskog sustava, kao što prikazuje i slika 1., obuhvaćeno je šire područje oko Rijeke.

Slika 1. Proširenje kanalizacijskog sustava (Master plan)

Izvor: www.kdvi-rijeka.hr

Na 2. slici može se vidjeti postojeća mreža županijskih autobusnih linija koje povezuju urbano područje oko Rijeke.

Slika 2. Mreža županijskih linija s tarifnim zonama

Izvor: www.autotrolej.hr

Treba navesti i druge planove razvoja na nacionalnoj razini koji imaju isti teritorijalni princip, a kao primjer se može istaći razvoj sustava željeznice. U suradnji s Hrvatskim željeznicama dovršena je predstudija za željeznicu koja je bitna za financiranje iz fondova Europske unije, a planirana trasa željeznice proteže se od Permana do Škrljeva. Za riječku aglomeraciju poseban značaj ima integriranje željeznice u javni gradski prijevoz.

Treba naglasiti i poseban značaj Općine Omišalj za riječku aglomeraciju. Kao što je poznato, na području Općine Omišalj smješteni su Zračna luka Rijeka i lučki terminal, a na tom prostoru definirani su i planovi daljnjeg razvoja riječkog lučkog bazena.

Preporuke Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije su da područje urbane aglomeracije svakako bude manje od područja županije. Iz navedenog razloga, u prijedlog urbane aglomeracije Rijeka nisu uključeni ostali otočki gradovi i općine, kao ni lokalne jedinice iz Gorskog Kotara, a niti Grad Crikvenica, Grad Novi Vinodolski i Općina Vinodolska.

Temeljem dostignute razine suradnje putem komunalnih društava, kao i suradnji u razvoju prometne i komunalne infrastrukture, Grad Rijeka predlaže ustrojavanje urbane aglomeracije Rijeka na području kojeg čine: Grad Bakar, Općina Čavle, Općina Jelenje, Grad Kastav, Općina Klana, Grad Kraljevica, Općina Kostrena, Općina Lovran, Općina Matulji, Općina Mošćenička Draga, Općina Omišalj, Grad Opatija i Općina Viškovo.

Slika 3. Prijedlog područja Urbane aglomeracije Rijeke

Izvor: Grad Rijeka

Navedena slika prikazuje funkcionalnu cjelinu koju čine jedinice lokalne samouprave zajedno s Gradom Rijekom kao središtem tog područja.

U nastavku se iznose podaci o broju stanovnika, sukladno popisu stanovništva iz 2011. godine i površinama izraženim u četvornim kilometrima, a koje se odnose na pojedine jedinice lokalne samouprave na području riječke aglomeracije. Zanimljivo je sagledati i ukupan broj stanovnika kao i ukupnu površinu koja bi se dobila ustrojavanjem urbane aglomeracije Rijeka sukladno Zakonu o regionalnom razvoju.

Tablica 4. Urbana aglomeracija Rijeka – broj stanovnika i površine jedinica lokalne samouprave

JLS	Broj stanovnika	Površina u km ²
Grad Rijeka	128.624	43
Grad Bakar	8.279	125
Općina Čavle	7.220	85
Općina Jelenje	5.344	109
Grad Kastav	10.440	11
Općina Klana	1.975	94

Grad Kraljevica	4.618	18
Općina Kostrena	4.180	12
Općina Lovran	4.101	21
Općina Matulji	11.246	176
Općina Mošćenička Draga	1.535	45
Općina Omišalj	2.983	39
Grad Opatija	11.659	66
Općina Viškovo	14.445	19
UKUPNO	216.649	863

Izvor: www.dzs.hr

Ako se usporede podaci Primorsko – goranske županije o broju stanovnika i površini s urbanom aglomeracijom Rijeka, dolazi se do podataka navedenih u sljedećoj tablici.

Tablica 5. Usporedba urbane aglomeracije Rijeka s Primorsko – goranskom županijom

Broj	PGŽ	Urbana aglomeracija	Odnos
JLS	36	14	38,9%
Stanovnika	296.123	216.649	73,2%
Površina u km²	3.588	863	24,1%

Iz prostorno – planskih analiza, koje su prezentirane u prethodno navedenim slikama i tablicama, razvidno je da postoji određena funkcionalna cjelina koja se naziva i Riječki prsten, a u biti se radi o prostoru riječke aglomeracije. Zapravo se radi o urbanom prostoru oko Rijeke, kojeg Zakon o regionalnom razvoju definira urbanom aglomeracijom Rijeka, a na kojem živi 216.649 stanovnika na površini od 863 km². Kao što je navedeno i u tablici 5., urbana aglomeracija Rijeka obuhvaćala bi 38,9% jedinica lokalne samouprave koje čine Primorsko – goransku županiju, imala bi 73,2% stanovnika i 24,1% površine Primorsko – goranske županije.

Kao što je prethodno navedeno, suradnja svih gradova i općina urbane aglomeracije Rijeka treba se temeljiti na zajedničkom razvojnom konceptu. Upravo takva suradnja je na tragu je europske politike o stvaranju partnerstva na regionalnoj razini, što će doći do punog izražaja pri kandidiranju projekata za sredstva fondova Europske unije.

Integrirani pristup teritorijalnom razvoju – mogućnosti korištenja fondova Europske unije u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2014. do 2010. godine.

Zbog ekonomske krize na globalnoj razini Europska unija preispitala je svoje ciljeve te utvrdila nove prioritete razvoja s obzirom na promjenu općih okolnosti. Europska komisija donijela je strategiju Europa 2020 kojom iznosi viziju europske socijalne tržišne ekonomije tijekom idućeg desetljeća te počiva na tri međusobno povezana područja prioriteta koja se međusobno podupiru:

- pametan rast (poticanje znanja, inovacija, obrazovanja i digitalnog društva),
- održivi rast (nastojanje da proizvodnja postane učinkovitija u iskorištavanju resursa, uz istovremeno povećanje konkurentnosti) i
- uključiv rast (povećanje sudjelovanja na tržištu rada stjecanjem vještina te borbom protiv siromaštva).

Drugim riječima, svi projekti koji se kandidiraju za sredstva Europske unije moraju doprinijeti ostvarenju ciljeva strategije Europa 2020.

Zbog promjena na globalnom tržištu Europska unija prvenstveno mora povećati konkurentnost, što predstavlja temeljni cilj i za Republiku Hrvatsku kao novu članicu Europske unije, iako to znači dodatne prilagodbe strateškim ciljevima Europske unije.

Regionalna politika je jedna od politika kojima se nastoji postići veća konkurentnost i učinkovitost na razini Europske unije.

Podaci pokazuju da oko 70% stanovništva Europske unije živi u urbanim područjima. Jednako tako, prema dostupnim podacima, urbana područja su središte europskog gospodarstva, ali se susreći i s raznim

problemima – ekonomskim, ekološkim, klimatskim, društvenim i demografskim. Stoga se daljnji urbani razvoj može postići jedino putem integriranog pristupa teritorijalnom razvoju.

Takav pristup potvrđuje Lisabonski sporazum u kojem je navedeno da gospodarsku i društvenu usklađenost na europskoj razini nije moguće postići bez veće usredotočenosti na teritorijalni učinak politika Europske unije.

Europska unija je za razdoblje od 2014. do 2020. godine, u sklopu Europskog strukturnog i investicijskog fonda (dalje: ESI fondovi) predvidjela posebne teritorijalne instrumente:

- integrirane teritorijalne investicije,
- održivi urbani razvoj,
- razvoj upravljan od lokalne zajednice.

Ukupna raspoloživa sredstva iz ESI fondova za Republiku Hrvatsku u navedenom financijskom razdoblju iznose 10.676 milijardi EUR. Od tog iznosa 8.397 milijardi EUR predviđeno je za ciljeve kohezijske politike, kao i 2.026 milijardi EUR za poljoprivredu i ruralni razvoj te 253 milijuna EUR za razvoj ribarstva.

Svaka država članica Europske unije treba rezervirati najmanje 5% sredstava iz Europskog fonda za regionalni razvoj za održivi urbani razvoj temeljen na integriranim strateškim dokumentima te voditi računa o povezivanju grada s okolnim prostorom.

Osnovna načela teritorijalnog razvoja iz ESI fondova su:

- promicanje ujednačenog teritorijalnog razvoja i
- korištenje komparativnih prednosti svakog pojedinog prostora.

Za integrirane teritorijalne investicije preduvjet je izrada strategije, definiranje aktivnosti koje treba provesti i osiguranje učinkovitog upravljanja.

Iz navedenog je jasno kako se radi o višedimenzionalnom pristupu koji je oblikovan prema značajkama specifičnim za određeno područje, a što nadilazi tradicionalne administrativne granice. Pritom se traži veći stupanj suradnje jedinica lokalne uprave i samouprave na određenom području kako bi se koordinirale aktivnosti radi postizanja zajedničkih ciljeva.

Pravna osnova za donošenje predložene odluke je članak 14. stavak 4. Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 147/14.) i članak 30. Statuta Grada Bakra (»Službene novine Primorsko – goranske županije«, br. 25/09., 37/09., 7/13., 44/13. i »Službene novine Grada Bakra«, br. 11/14.).

Slijedom navedenog, predlaže se Gradskom vijeću Grada Bakra usvajanje predložene Odluke.

Gradonačelnik
Tomislav Klarić

Na temelju članka 14. stavka 4. Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 147/14.) i članka 30. Statuta Grada Bakra (»Službene novine Primorsko – goranske županije«, br. 25/09., 37/09., 7/13., 44/13. i »Službene novine Grada Bakra«, br. 11/14.), Gradsko vijeće Grada Bakra, na sjednici održanoj __. ožujka 2015. godine, donijelo je

ODLUKU

I.

Daje se prethodna suglasnost Gradu Bakru za ulazak u sastav urbane aglomeracije Rijeka, sa sjedištem u Rijeci.

II.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a objaviti će se u »Službenim novinama Grada Bakra«.

KLASA:
URBROJ:
Bakar, __. ožujka 2015.

Gradsko vijeće Grada Bakra

Predsjednik
Milan Rončević, v.r.